

PANNON EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
Balatoni Turisztikai Kutatóintézet

Turizmus és vendéglátás – a balatoni munkaerőpiac aktualitásai

Szakmai tájékoztató

Veszprém, 2017. május 22.

A magyarországi turizmusban kiemelt szerepet betöltő Balaton és környéke számottevő munkaerőhiánnyal néz szembe a 2017. évben is. A turizmus-vendéglátás ágazatot érintő nehézségeket a vállalkozások a maguk eszközeivel igyekeznek kiküszöbölni, a háttérben meghúzódó okokra (például külföld elszívó hatása, nem megfelelő bérezés) azonban korlátozottan tudnak a szolgáltatók befolyást gyakorolni. A munkaerőhiány enyhítését rövid távon szolgáló intézkedések (például szálláslehetőségek kialakítása) mellett nagyon fontos a hosszú távú, előremutató gondolkodás (helyi közösségek, identitás).

A mindennapi rutinból való kiszakadást jelentő turisztikai utazások során a vendégek számos turisztikai (például szálláshely, étterem, látnivaló) és nem turisztikai (például helyi lakos, postai alkalmazott) szereplővel kerülnek kapcsolatba. Ezek mind befolyásolják a turisztikai élmények megvalósulását, az igénybevett szolgáltatások minőségét. A nyári hónapok közeledtével, a szezonálisan működő szolgáltatók nyitásával egyidejűleg fokozott figyelem irányul a munkaerőhiányra, ami a hazánk turizmusában kiemelt szerepet betöltő Balaton térségét az elmúlt években egyre nagyobb mértékben sújtja. A Balaton és környéke társadalmát az országoshoz hasonló tendenciák jellemzik (előregedő lakosság, fiatalok elvándorlása), a munkanélküliség elmúlt néhány évben megfigyelhető csökkenése háttérben a közfoglalkoztatás meghatározó. A szezonális foglalkoztatási lehetőségek a vízparti úti célokat nagyobb mértékben érintik. A tó és környéke turizmusa elsősorban a kisebb, sok esetben családi vállalkozásokra épül, akik a nyári hónapokban magasabb (ez egységenként néhány főt jelent) létszámmal üzemelnek.

A turisztikai vállalkozásoknál leggyakrabban megtalálható munkakörök a szakács, a felszolgáló, a konyhai kisegítő, a recepció és a szobaasszony/takarító. A Pannon Egyetem által megkérdezett szereplők a nyári hónapokban jelentkező pluszmunkát a legtöbb esetben egyszerűsített foglalkoztatás (alkalmi munka), szakmai gyakorlat vagy diákmunka, illetve határozott időre szóló munkaszerződés keretében szervezik meg. Abban egyetértettek a válaszadók, hogy a visszatérő munkatársak aránya negatív tendenciát mutat az elmúlt években.

A munkaerőhiány okai között a megkérdezett szakemberek elsősorban a külföld elszívó hatását, a nem megfelelő bérezést és a kedvezőtlen bérezést emelték ki. A munkaerőhiány enyhítésének eszköze lehet a diákmunka, a szakmai gyakorlatos diákok foglalkoztatása, továbbá a – megfelelő – szálláslehetőség biztosítása. A felmérés alapján egyértelműen kirajzolódott, hogy a közfoglalkoztatásban érintettek a turizmus-vendéglátás területén jelentkező munkaerőhiányt nem képesek enyhíteni (kisebb létszám, nem megfelelő kompetencia, illetve a közfoglalkoztatás is a nyári időszakban nagyobb terhet ró az érintettekre).

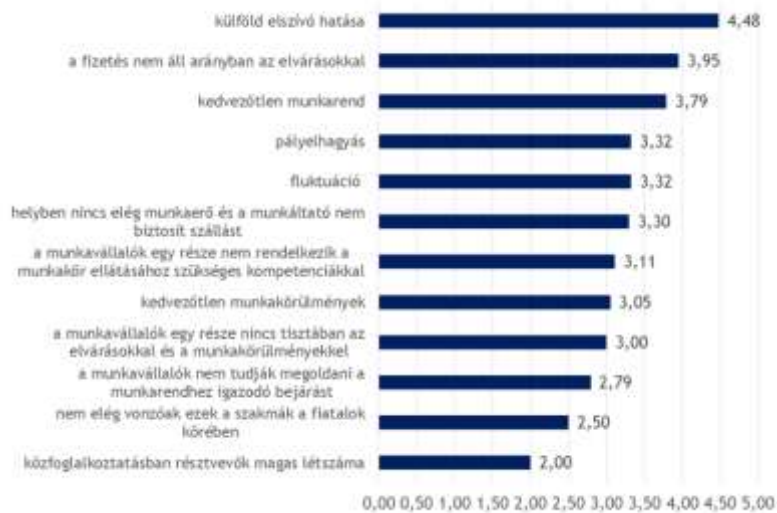

PANNON EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
Balatoni Turisztikai Kutatóintézet

1. ábra

A munkaerőhiány okai

Forrás: Pannon Egyetem BATUKI

2. ábra

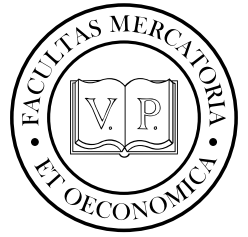
Milyen eszközökkel enyhíthető a munkaerőhiány?

Forrás: Pannon Egyetem BATUKI

PANNON EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
Balatoni Turisztikai Kutatóintézet

A szakmai megkérdezés külön kitért az önkormányzatok hatásköreire, lehetőségeire. Ezek alapján a megfelelő tájékoztatás, információcsere (a munkáltatók és a potenciális munkavállalók között), az adócsökkentés, kedvezmények nyújtása, valamint az aktív lobbitevékenység szerepeltek a leggyakrabban említett eszközök között. A megkérdezettek véleménye szerint a munkáltatók pedig jobb munkakörülményekkel, magasabb bérekkel és szálláslehetőség biztosításával javíthatnak a jelenlegi helyzeten.

A Balaton és környéke fenntartható és versenyképes turizmusának jövőbeni fejlesztéséhez a munkaerőhiány enyhítését szolgáló intézkedések rövid távú megvalósítása mellett a hosszú távon való gondolkodás is elengedhetetlen feltétele. Ez utóbbi eredményeként a térségben felnövő generációk erős identitással rendelkeznek, részesei egy aktív helyi közösségnek, ami pozitívan befolyásolja a Balaton és környéke jövőbeni társadalmi-gazdasági megújulását.

Az elemzés letölthető a Balatoni Turisztikai Kutatóintézet www.gtk.uni-pannon.hu/batuki címen elérhető honlapján a Balatoni Turizmus-Barométer menüpontban.

További információ: PE GTK Balatoni Turisztikai Kutatóintézet (Sulyok Judit adjunktus, e-mail: sulyokj@gtk.uni-pannon.hu honlap: www.gtk.uni-pannon.hu/batuki).

Módszertani megjegyzés: A Pannon Egyetem Balatoni Turisztikai Kutatóintézet által 2015-ben indított Balatoni Turizmus-barométer keretében összeállított szakmai kérdőívet 2017 májusában 47, a balatoni turizmusban érintett döntéshozó töltötte ki. A minta összetétele: 14 önkormányzat, 8 TDM-szervezet, 19 turisztikai szolgáltató és 6 egyéb szereplő. Az évente három alkalommal történő szakmai megkérdezés legközelebbi adatfelvételére 2017 szeptemberében kerül sor.